2025/466

6.3.2025

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2025/466,

5. märts 2025,

gaasihoidlate täituvuse sihttasemete rakendamise kohta 2025. aastal

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. juuni 2022. aasta määrusega (EL) 2022/1032, millega muudetakse määruseid (EL) 2017/1938 ja (EÜ) nr 715/2009 seoses gaasi hoiustamisega, ([1]) kehtestati gaasi hoiustamise siduvad miinimumsihttasemed, et suurendada liidus energiajulgeolekut ja energiaalast vastupanuvõimet. Sihttasemeteni jõudmine on olnud otsustava tähtsusega gaasi kättesaadavuse tagamisel, eelkõige suure gaasinõudluse ning turu volatiilsuse ja ebakindluse perioodidel, mida tõendab asjaolu, et ELi gaasihoidlad on eelmisel kolmel aastal iga talve eel saavutanud 90 % või suurema täituvuse. Gaasihoidlad annavad jätkuvalt 30 % ELi talvisest tarbitavast gaasist ja võimaldavad elektrisüsteemi paindlikkust.

(2) Olukord Euroopa gaasiturul on alates 2022. aastast märkimisväärselt paranenud, kuigi hinnavolatiilsuse oht püsib, eelkõige selle pärast, et veeldatud maagaasi (LNG) osa Euroopa energiaallikate jaotuses on suurenenud ning konkurents LNG üleilmsete tarnete pärast on geopoliitilistel põhjustel tugevnenud.

(3) Alates 2024. aasta novembrist on Euroopa gaasiturg olukorras, kus lepingud gaasitarnete tegemiseks 2025. aasta suvel on kallimad kui lepingud gaasitarnete tegemiseks 2025.–2026. aasta talvel (negatiivne suve ja talve hinnaerinevus), mistõttu on gaasiettevõtjate ärilised stiimulid järgmiseks talveks gaasi hoiustada väiksemad kui eelmistel täitmishooaegadel.

(4) Samal ajal on hoolimata sellest, et gaasinõudlus Euroopas on alates 2022. aastast vähenenud peaaegu 20 %, gaasihoidlate täituvus 2025. aasta küttehooaja lõpuks eeldatavasti väiksem kui eelmisel kahel aastal, kuigi sarnane kriisieelsete keskmiste täituvustasemetega ([2]) ja oluliselt suurem 2022. aasta tasemetest. Seetõttu tuleb suvel juhtida hoidlatesse rohkem gaasi kui kahel eelmisel hooajal, et hoidlad enne 2025.–2026. aasta talve täita.

(5) Selles ebastabiilses ja keerukas keskkonnas on äärmiselt tähtis säilitada gaasihoidlate oluline roll varustuskindluse tagamisel ning pidada selleks kinni 1. novembriks seatud kohustuslikust täituvuse sihtasemest. Samal ajal aitab see, kui liikmesriikidele jäetakse piisav paindlikkus täita hoidlad suvehooajal optimaalsetel ostutingimustel, vähendada survet süsteemile ja vältida praeguses turuolukorras turumoonutusi.

(6) Selles kontekstis on sama tähtis hoiduda riigisisestest meetmetest, mis võivad negatiivselt mõjutada gaasiturgu või ohustada energiajulgeoleku olukorda mõnes muus liikmesriigis või Euroopa Liidus. Üksused, kellele on antud gaasihoidlate täitmise ülesanne, peaksid püüdma rakendada mõistlikku kauplemisstrateegiat, et vältida olulist negatiivset mõju hetketurgudele ja tuletisinstrumentide turgudele.

(7) Kehtivad gaasi hoiustamise sätted, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1938 ([3]) artiklid 6a ja 6b, kaotavad kehtivuse 2025. aasta detsembris.

([1]) ELT L 173, 30.6.2022, lk 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1032/oj.
([2]) Viidatud on keskmistele täituvustasemetele 2017.–2021. aasta 1. aprillil (talvise gaasitarbimishooaja lõpus).
([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2017. aasta määruse (EL) 2017/1938, mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010 (ELT L 280, 28.10.2017, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj).

(8) Seepärast tuleb paindlikkust hoidlate täitmisel 2025. aastal rakendada kehtivat õigusraamistikku järgides. Suunised selle kohta, kuidas teha kindlaks ja kohaldada paindlikkussätteid kehtivas õigusraamistikus, võivad aidata liikmesriikidel nende hoidlate täitmise poliitikameetmeid enne 2025.-2026. aasta talve paremini koordineerida ja arukalt kujundada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

1. Liikmesriikidel soovitatakse hoiustamiskohustuste täitmiseks vajalike riigisiseste meetmete kavandamisel ja rakendamisel tagada, et need meetmed ei moonuta energia siseturgu ega mõjuta negatiivselt teiste liikmesriikide või liidu energiajulgeolekut, ning konsulteerida selleks gaasikoordineerimisrühmaga. Koordineeritud tegevus on väga oluline, et säilitada ühisturu terviklikkus ja tagada kogu liidus õiglane energiajulgeolek.

2. Liikmesriikidel soovitatakse läbi vaadata, kuidas on rakendatud ajutisi meetmeid, mis on kehtestatud täitmistrajektooride ja 1. novembriks seatud täituvuse sihtaseme toetamiseks, ning vaadelda seejuures eelkõige nende mõju energia siseturu toimimisele. Samuti soovitatakse liikmesriikidel selliste meetmete kavandamisel arvesse võtta nende mõju tuletisinstrumentide turgude stabiilsusele ja nõuetekohasele toimimisele. Liikmesriikidel soovitatakse kontrollida, kas strateegiate rakendamise eest vastutavatel üksustel, kui need on määratud, on vajalikud teadmised energiaturgudel kauplemise, sealhulgas asjakohaste riskimaandusstrateegiate kohta.

3. Liikmesriikidel soovitatakse võtta arvesse tegelikke turutingimusi, kui nad teevad otsuseid meetmete kohta, mis on seotud hoidlate täituvusega kogu aasta jooksul. Täitmistrajektoorist kõrvalekaldumiste käsitlemisel ja võimalike täitemeetmete üle otsustamisel jätab komisjon rohkem paindlikkust, võttes arvesse konkreetseid arengusuundi gaasiturul ja nende võimalikku mõju täituvuse sihttasemete saavutamisele.

4. Määruse (EL) 2017/1938 artikli 6a lõike 2 kohaselt võivad liikmesriigid, kellel on märkimisväärne maa-aluse hoiustamise võimsus ja kelle jaoks oleks kohustus saavutada oma territooriumil asuvate maa-aluste gaasihoidlate täituvuse sihttase ebaproportsionaalne, hoiustada gaasi mahus, mis vastab 35 %-le liikmesriigi viimase viie aasta keskmisest aastasest gaasitarbimisest. Määruse (EL) 2017/1938 artikli 6a lõike 5 kohaselt võivad liikmesriigid, kellel on märkimisväärne LNG hoiustamise võimsus (üle 4 % riigi viimase viie aasta keskmisest tarbimisest), võtta 1. novembriks seatud täituvuse sihtaseme saavutamisel arvesse hoiustatud LNGd. Liikmesriike julgustatakse neid paindlikkusmeetmeid kasutama.

5. Kooskõlas määrusega (EL) 2017/1938 on liikmesriigid kohustatud võtma 1. novembriks seatud täituvuse sihtaseme saavutamiseks asjakohaseid meetmeid. Komisjon tuletab siiski meelde, et artikli 6a lõikega 8 on liikmesriikidele juhuks, kui nad seisavad silmitsi tehniliste probleemidega, näiteks torujuhtmega seotud piirangud või gaasi sissejuhtimisseadme probleemid, ette nähtud teatav paindlikkus, mis võimaldab neil saavutada täituvuse sihttaseme 1. detsembriks. Komisjon võib lugeda konkreetseid turutingimusi, mis põhjustavad gaasi sissejuhtimise eriti väikest kiirust, võrdseks konkreetsete tehniliste omadustega. See ei mõjuta siiski asjaomase liikmesriigi kohustust esitada mõistlikud ja üksikasjalikud põhjendused selle kohta, miks kohustuslikku sihttaset ei olnud võimalik täielikult saavutada.

Brüssel, 5. märts 2025

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Dan JØRGENSEN